

Loučení se Svatým Hostýnem

V novodobé historii působení českých jezuitů už proběhlo několik loučení – odchod z farnosti v Českém Těšíně v roce 2015 nebo odchod z kláštera v Kolíně v roce 2020. Každé takové odcházení vzbuzuje otázky, emoce, debaty. Nejinak tomu bylo i u letošního loučení se Svatým Hostýnem, nejživějším poutním místem v naší zemi.

Každé loučení ale také vybízí k ohlédnutí – a o to se chceme podělit v tomto čísle našeho bulletinu. Samozřejmě je to pohled pouze částečný, nabídne jen pár drobných průhledů, ale věříme, že v dostatečné šíři.

Proto se sluší aspoň zde vyjádřit poděkování všem, o kterých nebude na následujících stránkách výslovně řeč, ale kteří nám při službě na Hostýně pomáhali a podporovali nás – poutníkům, dobrodincům, spolupracovníkům, brigádníkům a řemeslníkům, výboru i členům Matice svatohostýnské, kostelníkům, varhaníkům, sestrám z Kongregace Milosrdných sester sv. Kříže i kněžím, kteří na Hostýně vypomáhali. I s jejich podporou může hostýnské poutní místo nadále žít a být místem, kde lze zakusit ochranu Matky Boží.

Petr Hanáček

Nechat se tvořit Bohem

O stvoření je možné přemýšlet jako o něčem, co je nám vzdálené a co se nás dotýká jen ve svých důsledcích. Stvoření však můžeme vnímat také jako vyjádření vztahu, který nás neustále pojí s Bohem a který má stále růst a prohlubovat se. Podívejme se, jak by nám takové pojetí mohlo pomoci v našem každodenním životě.

Není mnoho úseků Bible, které by byly tak známé jako několik prvních kapitol knihy Genesis, která otevírá Starý zákon. Kdo by si nevybavil onu podivuhodnou symfonii stvoření světa, který povstává z nicoty a postupně se zaplňuje různými elementy, rostlinami a zvířaty, aby nakonec dostal jako jakousi korunu člověka, obraz samotného Hospodina (Gn 1,27)? Stejně tak si každý vzpomene na příběh prvního lidského páru, Adama a Evy, kteří se vlivem působení zlovlného hada, který je lstí ponoukl porušit Boží přikázání nejíst ze Stromu života, začnou před svým Stvořitelem schovávat a následně musí ráj opustit.

Po mnoho staletí bylo toto vyprávění čteno doslovně. Ne, že by nebylo jasné, že je duchovní smysl ten hlavní, ale převažovala představa, že jde o jakousi prehistorii, která byla zázračně zaznamenána. Toto pojetí, které dodnes občas zaslechneme, bohužel v očích mnohých poněkud znevážilo to, co se tento příběh snaží říci. Staří Židé totiž rádi pomocí příběhů sdě-

lovali to, co se nedalo popsat definicí. Ježíš Kristus v tom ostatně nebyl žádnou výjimkou. Kolik jen máme v evangeliu podobenství a drobných příběhů, kterými nás Ježíš učí myslet vlastní hlavou! Jejich doslovné čtení by přitom bylo mnohdy zavádějící.

Zkusíme-li číst podobným způsobem právě i příběh o stvoření, zjistíme, že se nejedná o absurdní představu náboženských fundamentalistů o tom, co bylo kdysi, ale o moudrý příběh, který nám chce říci něco o tom, kdo je Bůh, kdo jsme my a jaké je naše místo ve světě tady a teď. Pojďme se proto podívat, jak se jím můžeme inspirovat. Ve světle Ježíšova učení a života nám v tom pomůže zakladatel jezuitů sv. Ignác z Loyoly.

Člověk je (s)tvořen, aby...

Duchovní cvičení, hlavní dědictví sv. Ignáce, obsahují jako jakousi preambuli, která dává dynamiku celým exerciciím, zajímavý text, který se nazývá Východisko a základ. Jeho původní znění je poněkud strohé, avšak

dá se interpretovat následujícím způsobem (originál snadno naleznete jinde): *Člověk je tvořen, aby svobodně vstoupil se svým milujícím Otcem a Stvořitelem a jeho světem do vztahu, který se bude projevovat životem naplněným vděčností, láskou a důvěrou a který bude už zde na zemi odrazem života věčného. Všechno na tomto světě je zde pro to, aby nám to v tomto cíli pomáhalo: všechny věci jsou stvořeny dobrým Bohem a jsou tedy samy o sobě dobré. Jelikož jsme ale každý jiný, musíme rozlišit, co nám reálně ve zmíněném vztahu pomáhá růst a vzdávat se toho, co nás v něm brzdí či od něj odvádí.*

Už zevrubné přehlednutí tohoto textu ukazuje, jak důležitá byla pro Ignáce skutečnost, že jsme stvoření Bohem. Budeme-li tento text chvíli „přežvykovat“, zjistíme, že stvoření je jistě čin, ale především je to vztah, který přetrvává po celý náš život. Hospodin totiž lidem zvláštním způsobem vdechuje něco ze sebe sama (Gn 2,7) a tento život v nás přetrvává a umožňuje to, že je člověk tím, kým ze své podstaty má být: přítelem, dokonce dcerou či synem Božím. Spíše než stvořen (kdysi) je tedy člověk tvořen (stále). Ne však pouze pasivně, ale svou spoluprací s Bohem ve světě. Křesťanství je proto možné chápat jako připomínání a obnovu vztahu se Stvořitelem skrze umění přijímat dar, který nám v plnosti dává vzkříšený Kristus: „Přijměte Ducha svatého!“ (Jn 20,22)

Když na tento vztah až příliš často zapomínáme, nebo ho dokonce vědomě narušujeme, dopouštíme se toho, co nazýváme „hříchem“. Už jen volit to méně dobré je úkrokem stranou z cesty života (srov. Dt 30,15–20). Ježíš, Syn Otce, nám svým životem ukázal, jaké hloubky může tento vztah dosáhnout. A nejen to: do tohoto společenství vztahů, kterým je Nejsvětější Trojice objímající celý svět, nás štědrě a velkodušně zve, zejména ve své církvi. Písmo opravdu hovoří o křtu jako o „novém stvoření“ (2 Kor 5,17).

Stejně jako (s)tvoření ale není ničím samozřejmým, co by Bůh musel činit, je i odpověď člověka svobodná. Zda tento vztah skutečně naplno přijmeme a dovolíme mu dát smysl a chuť našemu životu, nebo ho přijmeme jen napůl či vůbec, to už závisí jen na nás.

Vztah s Bohem skrze stvoření

Stvoření je tedy možné vnímat jako vztah s Bohem, který máme rozvíjet, v čemž nám nevyčísitelným způsobem pomáhá Kristova milost. Tato milost je dar, který Hospodin nemusí, a přesto chce dávat všem lidem, od toho prvního až po toho posledního. Podobně jako v každém vztahu se tato milost, kterou je Pán sám, dává často skrze obyčejné věci, které ale díky vztahu k Tomu, kdo jim dává smysl, mají neobyčejnou hodnotu.

Nejvíce to vynikne ve svátostech: voda smývá nejen špínu těla, ale celého našeho bytí (křest), víno a chléb

nás činí spolustolovníky a přáteli se samotným Bohem (eucharistie) apod. Svátosti, které vztah s Bohem a jeho stvořením tajemně budují, jsou tedy prostředkem k tomu být skutečně člověkem, protože člověk a Bůh k sobě jednoduše patří. Bůh může být bez člověka, ale člověk nemůže být bez Boha a jeho světa. Kdo utíká od reality, ať už to znamená útěk od sebe, nebo útěk od světa, utíká ve skutečnosti od Boha. Tato realita totiž není nikdy prosta životadárné přítomnosti svého Tvůrce, byť nám někdy není patrná.

Vztah s Bohem se proto neomezuje „pouze“ na svátosti, jak nám dává pochopit příběh o stvoření i Východisko a základ. Viditelným znamením tohoto neviditelného vztahu s Bohem se mohou a mají stát i vztahy s dalšími osobami a se zbytkem stvoření. Samo o sobě nás od Hospodina nic neodděluje, pokud dáme stvoření správný smysl a řád. Kamenem buď můžeme na někoho hodit, nebo z něj postavit katedrálu. Inteligenci nebo sílu můžeme dát do služeb dobra, nebo si skrze ně vytvořit mocenské postavení a chtít si skrze ně druhé podřídit. Genesis i Východisko nám proto ukazují, že vše je možné, ale ne vše prospívá (srov. 1 Kor 6,12). Mnohdy ale možná tápeme, jak dál. Snad nám v tom mohou pomoci i následující podněty, které můžeme promodlit společně s odpovídajícími úryvky z Písma:

1) Vše je tvořeno slovem dobrého Boha, a je to tedy něčím, co zrcadlí Boží dobrotu (Gn 1,1–26). Dovolme

si udělat čas a vyjít do přírody a jen tak pozorovat a vnímat rozmanitost stvoření, trochu jako legendární prarodiče v Edenu. Nesnažme se jednotlivé „druhy“ apod. analyzovat, ale vnímejme jejich bohatství, snažme se zaslechnout „melodii“, kterou nám hrají, a zahlédnout v nich odlesk Boží dobroty a moudrosti. Nechme se překvapit a žasněme jako děti, které poprvé poznávají krásy světa. Co to v nás působí? Pokud se k nám pláží had pokušení, nechme ho jednoduše být a nevěnujme mu naši pozornost, zase se odpláží.

2) Jako vrchol stvoření se na zemi objevují lidé, kterým dává Bůh za úkol být plodnými, množit se, naplnit zemi a podmanit si ji (Gn 1,28). Hospodin činí z lidí spolustvořitele a dává jim zodpovědnost za svět i vzájemné vztahy. Dobrý a plodný život je úkol od Boha! Zkusme se v modlitbě zastavit u toho, kde vnímáme, že naše práce nebo vztahy s druhými lidmi dávají život a pomáhají dělat ze světa lepší místo. Kde to v našich vztazích „kvetete“? Co se nám tím Bůh snaží říci, k čemu nás tím zve? Poděkujme mu za to a pozvěme ho, aby „obnovil své stvoření“ tam, kde naopak něco leží ladem a hyne.

3) „Sedmého dne Bůh skončil své dílo, které udělal, a přestal sedmého dne s veškerou prací, kterou vykonal. Bůh požehnal sedmému dni a posvětil ho, neboť v něm přestal s veškerým svým dílem, které stvořil a udělal.“ (Gn 2,2–3) Hospodinova moud-

Udělejme si čas vyjít do přírody a jen tak vnímat rozmanitost stvoření. Pohled na Hostýnské vrchy z kupole baziliky
(Foto Ladislav Nosek SJ)

rost je i v tom, že něco začne dělat, ale ve správnou chvíli s tím dokáže přestat. Dokážeme i my na nějakou chvíli přestat, udělat si čas a uvážit, co dál? Nestěžujeme si, že je naše sekera tupá, protože si neuděláme čas na to ji nabrousit? Nepovažujeme se za tak důležité, že musíme být „vždy na lince“? Hospodin dává Adamovi a Evě svobodu a prostor. Dokážeme my dát druhým svobodu růst, byť za cenu chyb?

Ať už nás nějaký z těchto podnětů osloví nebo ne, zkusme si najít každý den alespoň nějaký čas, který nám

pomůže uvědomit si, že máme s Bohem vztah, který nám dává život, a že v našich vztazích máme život dávat i my. Uvědomme si, že jsme milováni, a prosme o odvahu nechat se tvořit naším Otcem skrze Krista v Duchu svatém, aby při pohledu na nás mohli druzí lidé rozjímat Hospodina, který v nás a s námi činí vše dobré.

Pavel Bandouch SJ

Příběh hostýnských jezuitů

Po téměř 140 letech se uzavřela historie působení jezuitů na Svatém Hostýně.

V neděli 12. října tohoto roku předali jezuité duchovní správu do rukou arcidiecéze, od které ji v roce 1887 na pozvání kardinála Bedřicha z Fürstenbergu přijali. Podívejme se alespoň zevrubně na to, co vše tento příběh zahrnoval.

Příchod jezuitů na Svatý Hostýn je součástí příběhu obnovy svatohostýnského poutního chrámu po jeho zrušení za josefinských reforem. Od roku 1788 byl kostel beze střechy a věže bez bání, vystaven nepřízni počasí, jehož proměnlivost a drsnost zejména v zimě může člověk zažít i dnes. Kostelní stavba tehdy pomalu podléhala zkáze, ale nezmizela z paměti poutníků. Ti se po restauraci náboženských poměrů za císaře Františka I. scházeli na Hostýně hojněji již od počátku 19. století (první pouť přišla r. 1806). Velký podnět k obnově svatyně dal později rajhradský benediktin a vlastenec Řehoř Volný. Osobně zajistil ve Vídni podporu u císaře Ferdinanda V., který na opravu svatyně věnoval 300 zlatých. Zahájení oprav sice několik let oddalovaly klasické rakouské úřední průtahy, ale nakonec byly roku 1841 práce zahájeny a v červenci 1845 byl chrám znovu benedikován.

Začátky působení

Obnovená svatohostýnská svatyně ale neměla po několik desetiletí stá-

lou duchovní správu, bystrický farář začal na Hostýn docházet a slavit pravidelné nedělní a sváteční bohoslužby až od r. 1881. V té době se péče o duchovní povznesení Hostýna ujímá neúnavný organizátor obnoveného katolicizmu na Moravě Antonín C. Stojan. Z jeho iniciativy došlo k založení Družstva svatohostýnského (pozdější matice). To mělo zajistit finanční podporu na stavbu kláštera a vydržování stálé duchovní správy. Jednání vedli s jezuitu, kteří na Hostýn přišli 4. 5. 1887.

Jezuité v českých zemích v té době patřili pod rakouskou provincii a působili zatím jen v Bohosudově a v Praze. Příchod na Hostýn byl jejich prvním místem na Moravě a pozvání přijali s velkou radostí – byla to pro ně první příležitost působit mezi českým katolickým lidem v prostředí, které jim nebylo nepřátelské, ale vstřícné. První jezuité na Hostýně byli kněží Jan Nep. Cibulka a František X. Zimmerhackel a řeholní bratr Jan Houf. Pod jejich dozorem byla r. 1890 ukončena vnitřní výzdoba kostela, na jehož výmalbě se

podílel i řeholní bratr František Obržálek. Konsekrace již dokončeného chrámu se uskutečnila roku 1891. Nejvýznamnější náboženskou slavností před 1. světovou válkou se stala korunovace milostné sochy Panny Marie Hostýnské v roce 1912.

Po vzniku Československa

Po osamostatnění jezuitů v Československu došlo k velkému početnímu rozkvětu provincie a také na Hostýně se zvyšoval počet sloužících jezuitů. Kněží bylo obvykle stabilně pět nebo šest, během dalších let ovšem rostl počet řeholních bratrů, kterých postupně bývalo stejně jako kněží, takže hostýnská komunita ve třicátých letech 20. století mívala pravidelně deset členů. Občas přibyl nějaký kněz nebo scholastik, kteří pobývali na Hostýně během roku na ozdravném pobytu. Nejvíce členů žilo v hostýnské komunitě během druhé světové války za německé okupace. Nejprve v roce 1941 to bylo pět jezuitů navíc, kteří dokončovali studium teologie, neboť je předtím museli přerušit v rakouském Innsbrucku. A pak v letech 1943 a 1944, kdy byly členy hostýnské komunity také pět jezuitů navíc, ti zde ve dvou turnusech konali tzv. třetí probaci před posledními sliby. V těchto letech žilo na Hostýně dohromady neuvěřitelných 21 jezuitů, i proto, že některé komunity v protektorátu nacisté zrušili a jejich členové museli být umístěni do zbývajících řeholních domů.

Kromě obvyklé služby v bazilice byli zpravidla dva až tři členové komunity určeni k dávání exercicií. To neznamená, že by je dávali pouze v poutních domech na Hostýně, ale také jezdili ven, zejména v zimních měsících. Organizovali taktéž farní misie, tehdy velmi rozšířený způsob obnovy duchovního života ve farnostech. Hostýnští superiorři byli většinou také zodpovědní za duchovní cvičení v celé arcidiecézi jako sekretáři pro exercicie. Od brzkých dob byla na Hostýně též meteorologická stanice, za jejíž chod a záznam měření býval vždy odpovědný jeden z jezuitských otců.

Věnovali se hojně publikační činnosti zejména v Hlasech svatohostýnských, které vycházely od roku 1905 a obvykle je redigoval superior komunity. V letech 1933–1934 řídil superior František Vídenský také časopis Obrození (věstník exercičního hnutí), za protektorátu se také vždy někdo z hostýnských jezuitů věnoval podpoře povolání do Tovaryšstva v rámci tzv. Kruhu přátel dorostu, a sice otcové Augustin Baar (1941–42) a Josef Vondra (1944). Smyslem této činnosti bylo zejména šíření povědomí o jezuitech ve formaci a shromažďování finančních darů na jejich podporu a výživu (počet povolání byl tehdy dostatečný).

Po válce bývalo na Hostýně kolem 15 jezuitů. Kromě obvyklé pastorační činnosti jako doposud bylo obnoveno také dávání lidových misí ve farnostech v adventu a v postě, do farností tak vyjížděli společně vždy dva kněží.

Poslední rok existence hostýnské komunity (1950) se tam konala také třetí probace pro osm jezuitů, z toho byli tři Češi a pět Slováků.

Podobně jako jiné řeholní komunity byla i ta hostýnská přepadena komunistickou Státní bezpečností v noci ze 13. na 14. dubna 1950 – členové komunity, kterých bylo i s terciány celkem 20, byli internováni do soustředovacího kláštera v Bohosudově, pouze superior pater Škarek byl odvezen do Želiva.

Od návratu v roce 1990

Po vynucené čtyřicetileté přestávce se do hostýnskému příběhu mohli jezuité vrátit hned v roce 1990. Hostýn

byl prvním místem, kde po sametové revoluci začali opět veřejně působit, a to od 7. února 1990 na pozvání arcibiskupa F. Vaňáka. Prvním rektorem baziliky se stal P. Vladimír Tomeček (v letech 1990–1994), s jehož působením je spojeno mnoho prvních kroků obnovy Hostýna jako poutního místa po získání plné náboženské svobody, např. vydláždění prostranství kolem baziliky nebo výstavba větrné elektrárny u rozhledny. Z jeho iniciativy byla také v dubnu 1990 obnovena Matice svatohostýnská, takže do jejího vlastnictví začaly být postupně vráceny všechny objekty, které jí patřily před nástupem komunismu, zejména

Hostýnská bazilika zaplněná poutníky je povzbudivým obrazem společenství církve
(Foto Ondřej Soukup, Člověk a víra)

poutní domy, které postupně opouštěl Ústav sociální péče, který je měl v užívání.

Na Hostýn byla také umístěna první noviciátní komunita – během jara 1990 tam postupně nastoupilo 9 noviců, kteří zahájili svůj noviciát ještě v utajení, a od srpna 1990 nastoupilo dalších 9 noviců. Celkem jich tedy bylo osmnáct. Jejich novicmistrem byl P. Jan Chromeček, který tuto roli zastával i za tajného působení během komunismu v 70. a 80. letech. Po roce jej v srpnu 1991 ve funkci novicmistra vystřídal P. Jindřich Krink. Přítomnost noviců na Hostýně byla viditelná nejen u oltáře, ale třeba při odklizení sněhu ze schodů od baziliky k vodní kapli nebo při hraní fotbalu na svažité louce pod hřbitovem. Soužití komunity otců a noviciátu ale bylo náročné. Jednak z prostorových důvodů – celkem se v budově hostýnské fary tísnilo 25 lidí. Také vyvstávala napětí mezi staršími otcí, kteří zasahovali do charakteru noviciátu, a novicmistrem, který se snažil přibližovat noviciátní formaci charakteru světového Tovaryšstva po 2. vatikánském koncilu. Proto se nakonec noviciát v září 1992 přestěhoval z Hostýna do Kolína.

Dalšími rektory hostýnské baziliky byli nejprve krátce P. Antonín Holas (1994–1995). Po něm se na dlouhá léta 1995–2006 stal rektorem a superiorem P. Jan Chromeček. Po něm opět na mnoho let P. Jiří Šolc (2006–2019). Následně se rychle vystřídali P. Jo-

sef Čunek (2019) a P. Josef Stuchlý (2019–2021), posledním rektorem baziliky byl P. Ladislav Nosek (od r. 2021).

Hostýnská komunita byla především komunitou starších otců, kteří na milovaném poutním místě strávili poslední léta života službou ve zpovědnici a u oltáře, nebo dáváním exercicií v poutních domech. Během těchto let na Hostýně působili a dožili otcové František Flamík, Jan Formánek, Josef Jeřábek, Jaroslav Pilík, Josef Böhm, Jan Chromeček, František Měsíc, Karel Říha, Stanislav Peroutka a řeholní bratři František Machů a Josef Machů. Další otcové, kteří prošli hostýnskou komunitou, byli Antonín Vedral, František Brázdil, Richard Greisiger ze slovenské provincie, Petr Havlíček a Jiří Obruča. Až v posledních letech komunita výrazně omládlá. Při ukončení činnosti jezuitů na Hostýně čítala komunita sedm členů, jmenovitě superiora L. Noska, kněze M. Glasera, M. Herolda, V. Ježíka, J. Kováře, J. Šolce a řeholního bratra T. Nováka. Čtyři z nich se přesunuli na svá nová působiště v Olomouci a na Velehradě, dva z nich, otcové Kovář a Šolc, v působení na Hostýně pokračují ve spolupráci s diecézními kněžími. To už je ale nová kapitola svatohostýnskému příběhu.

Petr Havlíček SJ

Hostýn je zpovědnicí Moravy

Letošní rok je rokem kulatin nejstaršího českého jezuita P. Jiřího Šolce (80). Potkáte ho na Hostýně, usměvavého, vstřícného k poutníkům, starostlivého ve svěřeném poslání. Již natolik srostl s tímto poutním místem, že zde bude působit i po oficiálním odchodu Tovaryšstva, ve výpomoci diecézním kněžím, kteří péči o Hostýn přebírají. Je nám ctí vám našeho oslavence představit.

Otče Jiří, jak vzpomínáš na rodinu, ze které jsi vyšel? Jaké bylo tvoje dětství a dospívání?

Narodil jsem se v Červeném Kostelci jako třetí ze čtyř dětí manželů Anny a Augustina Šolcových. Mám tedy bratra a dvě sestry a byli jsme vedeni k životu z víry. Všichni ještě žijeme a dle možností se setkáváme. Již jako chlapec jsem začal ministrovat. Měl jsem to štěstí, že se o nás ministranty tehdy staral pan Jan Pazdera, bývalý bohoslovec, jehož studia ukončil komunistický totalitní režim v padesátých letech. V období, kdy jsem ministroval, pan Pazdera pracoval v cihelně nebo v dolech. Pro nás ministranty organizoval letní tábory skautského charakteru a my větší jsme se scházeli v sobotu na setkáních, kde jsme si povídali o náboženských věcech. Neměl jsem tedy žádný problém s rozporem mezi vědou a vírou, jak se nám to snažili ve škole vnucovat, ale poznával jsem, že věda a víra jsou dvě cesty k plné pravdě.

Ke konci osmé třídy jsem si dal přihlášku na strojní průmyslovku do okresního města Náchoda, kam jsem byl přijat. Průmyslovku jsem úspěšně ukončil v roce 1963. Po průmyslovce jsem nastoupil jako pomocný konstruktér do textilky VÚB v Ústí nad Orlicí. Odtud jsem se po roce hlásil na Vysokou školu strojní a textilní (VŠST) v Liberci, kam jsem byl přijat, přestože jsem měl v posudku, že jsem věřící. Při přijímacím pohovoru jsem místo politiky dělal přijímačky z náboženství, kde jsem se naštěstí lépe orientoval než v politice. Profesor, který se mnou jednal, byl rozumný a doporučil mě. Protože byl rozumný a férový, byl po roce 1968 komunisty z vysoké školy propuštěn. VŠST jsem studoval v letech 1964 až 1969, kdy jsem studium úspěšně ukončil a po několikaměsíční práci ve výzkumném ústavě jsem nastoupil na rok vojenské služby.

Červený Kostelec je znám velkým počtem duchovních povolání ke kněžství, ale i k zasvěcenému životu. Jaký je tvůj příběh povolání?

Je nás asi deset žijících kněží, z toho dva biskupové. Myslím, že i na tomto má velkou zásluhu Jan Pazdera, který po roce 1968 studia ukončil a byl vy-

svěcen na kněze. Tím, že se staral o ministranty – a bylo nás asi osmdesát –, vzniklo i mnoho pěkných a zbožných rodin, ve kterých vyrostla i nová kněžská a řeholní povolání. Já jsem měl to štěstí, že v Liberci byl kaplanem P. František Opletal, který se mládeži a nám studentům vysoké školy věnoval. Setkávali jsme se o sobotách na faře. Tehdy v Liberci působil jako kostelník P. Alois Dluží, jezuita, který neměl souhlas ke konání kněžské služby. U něj jsem si měl možnost vykonat duchovní cvičení sv. Ignáce, a tím se posílila má touha stát se knězem, i když definitivní rozhodnutí padlo později. Ke konci druhého roku studia mne a Pavla Jančíka povzbudil P. Opletal, abychom se přihlásili ke studiu teologie do Litoměřic a mohli se stát kněžími. Pavel byl přijat, ale má přihláška byla odmítnuta. Později po ukončení vysokoškolského studia, když jsem se znovu hlásil, mi bylo sděleno, že není v celospolečenském zájmu, abych měl druhou vysokou školu. Asi po dvou dalších letech dostal P. Dluží souhlas ke kněžské službě u řeholních sester. Tehdy jsem se rozhodl, že ho požádám, aby mi pomohl se vstupem do řádu jezuitů. Spojil mě s tehdejšími provinciálem P. Janem Pavlíkem SJ a ten mi umožnil, abych 30. listopadu 1968 začal noviciát v Tovaryšstvu Ježíšově za doprovodu P. Františka Jedličky, který tehdy působil u řeholních sester na Horním Maxově. Později byl jmenován farářem ve Smržovce, pod kterou Horní Maxov patřil. Po ukončení studia na vysoké škole jsem bydlel na faře ve Smržovce a dojížděl jsem do zaměstnání do firmy Elitex v Tanvaldu. Ve volném čase jsem se snažil studovat teologii, abych mohl přijmout kněžské svěcení i přes nesouhlas komunistického režimu. V tomto úsilí mi pomáhali i další kněží a řeholníci, františkáni. Asi po sedmi letech práce v Tanvaldu jsem tři roky pracoval ve výzkumném ústavu Elitex v Liberci a potom v Preciose v Jablonci nad Nisou, až do sametové revoluce 1989. Věnoval jsem se technologii a programování NC strojů. Kněžské svěcení jsem přijal tajně 13. března 1982 od biskupa Jána Chryzostoma Korce.

Jak se ti dařilo žít své zasvěcení Pánu v podmínkách komunistického režimu?

Své řeholní zasvěcení jsem se snažil žít tak, že jsem čerpal z duchovních zdrojů modlitby, zvláště meditace a breviáře, ze zpytování svědomí, ze studia filozofie a teologie. Pomáhal jsem jako ministrant ve farnostech, kde jsem žil, a navštěvoval jsem křesťanská společenství mládeže. Snažil jsem se být mládeži užitečný, ale vystupoval jsem jen jako civilní osoba. Po vysvěcení na kněze jsem sloužil mši svatou u sebe doma, případně při návštěvách rodičů a sourozenců. Jenom oni věděli o mém svěcení.

Oslavenec P. Jiří Šolc SJ (vlevo) přebírá ocenění Matice svatohostýnské z rukou arcibiskupa Josefa Nuzíka
(Foto František Ingr)

Nastal přelomový rok 1989 a otevřel netušené možnosti. Co přinesly tehdejší změny tobě?

Ještě do rozbouřené doby, kdy nebylo jasné, jak vše dopadne, mi asi 23. ledna 1990 přišel dopis od P. provinciála Jana Pavlíka, abych převzal farnost Jablonec nad Nisou a s tím i čtyři filiální kostely, které byly z Jablonce spravovány. K předání došlo k 1. únoru 1990 a první mši svatou jsem tam sloužil v kostele Nejsvětějšího Srdce Ježíšova 2. února 1990 na svátek Uvedení Páně do chrámu. Předání farnosti ze dne na den byl pro mě šok, protože jsem nikdy předtím nesloužil mši svatou veřejně, nikdy jsem nepohřbíval, nesezdával, nedělal matriku ani účetnictví. K tomu jsem byl zván na setkání sametové revoluce, přicházel na kloub topení v kotli na faře... Zpočátku se mi večer, když jsem se měl modlit breviář, chvěly ruce. Po čase se to trochu zklidnilo, ale již k začátku prázdnin jsem dostal instrukci ke stěhování na nové místo. Společně s P. Rudolfem Duškem SJ jsme dostali na starost farnosti Louny a Ročov s přidruženými farnostmi, celkově asi deset kostelů, v nichž se sloužila nedělní mše svatá. Tehdy jsme oba v sobotu odpoledne a navečer sloužili dvě nedělní mše a v neděli každý mše tři.

Kde všude jsi působil v pozdějších letech?

Asi po dvou a půl letech jsem dostal nové poslání. Převzít na Moravě farnost Lidečko s filiálním kostelem ve Střelné a s kostelem v Horní Lidči, jehož výstavba započala roku 1992. Měl jsem tak umožnit P. Josefu Čunkovi SJ, který tam dosud působil, aby se mohl uvolnit pro funkci magistra noviců. Kostel sv. Václava v Lidči byl posvěcen 2. října 1994 arcibiskupem Janem Graubnerem. Předtím, 20. srpna 1994, byly požehnány a do zvonice namontovány zvony. Požehnal je P. Erich Pepřík, generální vikář.

Již v roce 1995 jsem dostal nové poslání. Byl jsem poslán do komunity u kostela sv. Ignáce v Praze, kde jsem vypomáhal, ale brzy jsem dostal na starost blízký farní kostel sv. Štěpána. V Praze jsem působil do roku 1999, kdy jsem dostal za úkol převzít farnost, komunitu a exerciční dům v Českém Těšíně, včetně okolních farností a filiálních kostelů. V Českém Těšíně jsem působil do konce července 2005. Od 1. září téhož roku jsem dostal za úkol pomáhat v duchovní službě na poutním místě Svatý Hostýn, které měl na starosti P. Jan Chromeček SJ. Asi po dvou letech jsem byl jmenován rektorem baziliky a asi rok potom i představeným komunity.

Během mého působení na Svatém Hostýně se podařilo realizovat některé důležité opravy v bazilice. Byla provedena výměna chrámové podlahy. Byla vyrobena replika původní dlažby. Jde o ručně sypanou dlažbu o tloušťce 4 mm, provětrávanou, aby se vlhkost netlačila do zdiva, a vybavenou temperací trubkami s topnou vodou. Topíme převážně dřevem a baziliku temperujeme obvykle na teplotu asi 12 °C.

Další velkou akcí bylo vybavení věží sedmi novými zvony. Jeden z dvou původních zvonů zůstal v sestavě, druhý byl dán do muzea. Tento počín byl vázán k roku 2012, ke stoletému výročí korunovace sochy Panny Marie s Ježíškem zlatými korunkami. V roce 2019 jsem své dosavadní funkce předal mladším spolubratrům a na Hostýně působím doposud jako kaplan.

Co pro tebe Svatý Hostýn znamená?

Svatý Hostýn je pro mě nejvýznamnější místo mého působení a jsem přesvědčen, že jsem zde i nejvíce duchovně užitečný bližním, to je poutníkům, kteří přicházejí, a to především při službě ve zpovědnici. Mohli bychom říct, že Svatý Hostýn je jakousi „zpovědnicí Moravy“. Svátost smíření, kterou zde přijímá velké množství poutníků, je příležitostí pomoci jim na jejich duchovní cestě ke křesťanské opravdovosti, to je k naplnění jejich života obětavou, trpělivou, milosrdnou a sloužící láskou.

Mohl by ses s námi podělit o něco z duchovního života, co považuješ za opravdový poklad?

Přichází mi na mysl toto: Nebojte se svátosti smíření! Je to setkání s milosrdnou Boží láskou, která na vás čeká, která vás touží pozvednout a naplnit pokojem a štěstím, v tomto čase, s výhledem do věčnosti.

Srdečně děkujeme za rozhovor, otče Jiří, a přejeme ti, ať stále čerpáš pokoj a radost z Boží přítomnosti.

Rozhovor připravil Miroslav Herold SJ

Osobní svědectví o Hostýně

Jak se lidé ohlížejí za působením jezuitů na Hostýně? Oslovili jsme dva z nich, aby v osobní vzpomínce podali své svědectví. Nejprve je to dlouholetý spolupracovník a technický administrátor duchovní správy Petr Janek a dále student a současný prezident Vysokoškolského katolického hnutí v ČR Vojtěch Godfryd.

Třicet let spolupráce

Moje spolupráce s jezuity na Svatém Hostýně trvala více než 30 let. Na Svatý Hostýn jsem nastoupil v pozici technického administrátora v září 1994. Do našeho společenství chodil P. Holas, který se mě jednou zeptal, zda bych nechtěl tuto pozici vykonávat, případně jestli nevím o někom, kdo by měl o ni zájem. Odpověděl jsem mu, že bych to mohl zkusit. Nicméně byl jsem si vědom toho, že to bude časově mnohem náročnější zaměstnání než pozice dílenského učitele, kterou jsem doposud vykonával pět roků. A začátky opravdu nebyly lehké. Na duchovní správě i v Matici svatohostýnské byl velmi silně poddimenzován počet pracovníků, kteří by měli vykonávat správu tohoto velmi frekventovaného poutního místa. Takže první roky jsem místo dvou měsíců prázdnin jako učitel byl v práci celé prázdniny, a to včetně víkendů, kdy bylo nutné pomáhat službou ministranta a akolyty.

Nicméně můžu říci, že jsem nikdy svého rozhodnutí nelitoval a nikdy

jsem ani vážně neuvažoval o tom, že bych odešel. Práce před námi byla spousta. V podstatě všechny stavby, které Tovaryšstvo Ježíšovo po revoluci převzalo spolu s převzetím duchovní správy, byly ve velmi špatném technickém stavu. Na bazilice byla dožilá měděná krytina, takže do ní zatékalo, v Sarkandrově kapli bylo prakticky skladiště všeho nepotřebného materiálu, kaple sv. Josefa byla bez vodorovné izolace, takže zdivo bylo nasáklé vodou, na Jurkovičově křížové cestě kromě dožívajících dřevěných konstrukcí se na třech zastaveních rozpadaly Koehlerovy mozaiky. Ale nejhůře na tom byla Vodní kaple, kde se přes zimu zdvihla podlaha až do výše jednoho metru a statik konstatoval, že bez okamžitého zásahu brzy spadne. Takže s nástupem P. Chromečka jako rektora baziliky jsme zrekonstruovali Vodní kapli a podřezali kapli sv. Josefa, včetně opravy interiéru, podlahového topení a sociálního zařízení, vyměnili jsme krytinu na bazilice a započali celko-

Mnozí poutníci přicházejí na Hostýn pomodlit se u zastavení Jurkovičovy křížové cesty
(Foto Milena Machálková, Člověk a víra)

vou obnovu Jurkovičovy křížové cesty, kterou jsme vlastně dokončili až v letošním roce. Poté již s P. Šolcem jsem se pustili do nesmírně náročné výměny dlažby v bazilice, včetně podlahového topení, a hned potom jsme nechali zhotovit novou zvonovou soupravu s osmi zvony. A následovala oprava a zhotovení podlahového topení v kapli sv. Jana Sarkandra a Panny Marie plačící.

Posledním rektorem baziliky byl P. Nosek, se kterým jsme udělali také spoustu práce. Dokončili jsem restaurování fresek v kapli sv. Jana Sarkandra, na které jsme také opravili krov, fasádu a vyměnili krytinu. Spoustu

úprav v bazilice jako nové osvětlení, ozvučení, nové zpovědnice. Na tuto spolupráci budu vzpomínat obzvláště rád, protože byl opravdu mimořádně pracovitým člověkem, který pro Svatý Hostýn žil, a je velká škoda, že musel Svatý Hostýn opustit. Bude velmi těžké ho nahradit, tak jako celou jezuitu vedenou duchovní správou.

Ale rád vzpomínám na všechny rektory, se kterými jsem spolupracoval, a byli jsme i s ostatními jezuitu jako jedna velká rodina. Mým přáním bylo, abych až budu odcházet do důchodu, a ten čas se již také přibližuje, abych odcházel s tím, že budovy budou opraveny, k čemuž jsem

já přispíval vyřizováním stavebních povolení, kolaudací, závazných stanovisek, jednání s památkáři, zkrátka s agendou, která k tomu všemu neodmyslitelně patří. Také se podařilo vyřídít za desítky milionů dotace na výše uvedené akce. Děkuji Bohu a Panně Marii Svatohostýnské, že jsem mohl i já svým dílem přispět k tomu, v jakém stavu Svatý Hostýn nyní je a že až budu odcházet i já, bude to s radostí, a i určitou hrдостí nad tím, co se nám za těch více než 30 let společné práce podařilo na Svatém Hostýně opravit a vybudovat.

Petr Janek

Svědectví poutníka

Svatý Hostýn zaujímá v životě naší rodiny mimořádné místo. Vztah k tomuto poutnímu místu ve mně začali rodiče budovat už v dětství. Společně s prababičkou jsme na Hostýn pravidelně jezdili na víkendové pobyty, které se staly nedílnou součástí mého dětství. Díky těmto společně prožitým chvílím jsem si k tomuto místu vytvořil silný osobní vztah, který trvá dodnes.

V dětství pro mě Hostýn znamenal především místo s velkým dobrodružstvím v okolních lesích a místo, kde seženu jakoukoliv hračku nebo sladkost. Nejvíce jsem se těšil na zimní měsíce, kdy kopce pokryl sníh a celý areál se proměnil v sánkařské centrum. Postupem času se však mé vnímání tohoto místa měnilo. Když jsem byl starší, začali jsme s bratrem

ministrovat v bazilice téměř při všech mších svatých. Den jsme začínali ranní mší svatou, po které nás otec Chromčec vzal na snídani do komunity jezuitů. Díky těmto návštěvám jsem měl možnost blíže poznat členy komunity a nahlédnout do jejich každodenního života. Při vzpomínkách se mi vybavují zážitky s kozami od otce Greisigera nebo velmi podrobné vyprávění otce Šolce o výkonu nových kotlů.

Po nástupu na gymnázium naše návštěvy Hostýna na čas ustaly. Návrat k tomuto místu přišel až o několik let později, kdy jsem se zapojil do aktivit Vysokoškolského katolického hnutí v Olomouci. Právě díky duchovním obnovám a pěším poutím pořádaným tímto společenstvím jsem se na Hostýn znovu vrátil. Při těchto návštěvách jsem se zde potkával s otci Heroldem nebo Noskem. Tehdy jsem začal naplno vnímat duchovní rozměr tohoto poutního místa. Nejvíce si zde cením ticha a klidu, který nabízí prostor k rozjímání a ztišení.

Na Svatý Hostýn se opakovaně velice rád vracím. Letos o prázdninách jsme zde s mládeží z pustkovecké farnosti putovali během příměstského tábora. Ale také jsem zde strávil pár dní při duchovním doprovázení od otce Herolda. Hostýn pro mě zůstává místem, kde vždy načerpám novou energii. Celému poutnímu místu přeji, aby si i nadále udrželo svou jedinečnost.

Vojtěch Godfryd

Proč odcházíme z Hostýna

Proč ti jezuité odcházejí z Hostýna, když je tam tolik záslužné pastorační práce? Ani několik peticí věřících s výzvou, aby přehodnotili své rozhodnutí, nic nezměnilo! Poslední rok vyjadřovalo podobný údiv mnoho lidí. Jaké jsou tedy důvody našeho odchodu?

Podívejme se na odchod jezuitů z Hostýna v širších souvislostech. V evropské společnosti došlo po 2. světové válce s technickým pokrokem a růstem blahobytu k hluboké společenské proměně, která probíhá dodnes. Mění se jednotlivci: dostupnost mnoha životních možností s sebou nese klesající ochotu k sebeomezování. Změnila se také role církve. Jejich služeb už mocní nevyužívají k řízení společnosti, což se projevuje mimo jiné poklesem počtu tradičních duchovních povolání a změnami v chápání jejich smyslu. Církev na tyto změny, ač pomalu, reaguje a hledá nové cesty života z evangelia, které by lépe odpovídaly síle i slabostem dnešních lidí.

Po Bohosudově (1853), kde spravovali gymnázium a poutní místo, a po Praze (1866) s duchovní správou a později gymnáziem přišli jezuité na Hostýn v roce 1887 jako na své třetí místo v českých zemích po obnovení řádu (1814). Tehdy jejich počty rostly, a tak přijali nabídku vybudovat duchovní správu tam, kde se za přispění

A. C. Stojana rozmáhal poutní ruch a kam jiní kvůli obtížným poměrům jít nechtěli. V roce 1890 nastoupili jezuité z podobných důvodů na Velehrad, tam ovšem navíc založili školu a noviciát a dávali exercicie. Těžištěm apoštolátu českých jezuitů se postupně stala tři gymnázia, malé semináře, které vedly chlapce tak, aby mohli snáze přijmout kněžské povolání. To vše skončilo v roce 1950.

Čemu dávat přednost?

Po roce 1990 školy obnoveny nebyly, starší jezuité působili v duchovní správě a mladší začali nové věci: práci s vysokoškoláky v Brně, Olomouci a Praze, exerciční domy v Těšíně a Kolíně, vyučování na teologické fakultě a vydavatelství v Olomouci a základní školu a misii v Děčíně. Už po roce 2000 však bylo jasné, že počet jezuitů nepřestane v nejbližší době klesat a že bude potřeba soustředit se na to nejdůležitější k větší Boží slávě. V roce 2015 jsme předali farnost a exerciční dům v Českém Těšíně a v roce 2020 exerciční dům v Kolíně.

Poslední jezuitský rektor hostýnské baziliky P. Ladislav Nosek SJ (Foto Milena Machálková, *Člověk a víra*)

Celosvětové Tovaryšstvo rozlišilo a v roce 2019 vyhlásilo čtyři apoštolské preference na dalších deset let: 1) dávat duchovní cvičení, 2) kráčet s chudými, 3) doprovázet mládež a 4) spolupracovat v péči o stvoření. Potvrdilo závazek k intelektuálnímu apoštolátu a k úsilí o intelektuální a duchovní hloubku.

V letech 2023–2025 byl v návaznosti na to vypracován i apoštolský plán české provincie se třemi cíli: 1) duchovní cvičení, rozlišování a duchovní doprovázení, 2) práce s mladými lidmi a 3) hlásání evangelia v sekularizovaném prostředí a lidem hledajícím, pochybujícím a na různých typech periférií. Navíc dal otec generál po své návštěvě v roce 2023

provincii úkol zachovat školu v Děčíně a předat jedno z poutních míst, Hostýn nebo Velehrad, přičemž naše volba padla na Hostýn. K tomu před několika měsíci vyvstala potřeba vytvořit novou komunitu v Olomouci, kam se tedy mladší hostýnští jezuité stěhují, přičemž dva starší na Hostýně zůstávají a další posílí komunitu na Velehradě.

Z tohoto pohledu můžeme odchod jezuitů z Hostýna chápat jako přirozenou změnu, která sice ruší, na co jsme byli zvyklí, ale zcela odpovídá realitě a bude v příštích letech sloužit k větší Boží chvále. A co bude dál, to se zase za nějaký čas uvidí. Změna je život.

František Hylmar SJ

Mnoho důvodů k naději

Brzy uplyne půl roku od chvíle, kdy převzal Pavel Bačo funkci provinčního představeného českých jezuitů. Stal se jím v době velkých proměn – jezuitský řád opustil poutní svatyni na Svatém Hostýně, některá nová působiště budou ovšem rozšířena. Zajímalo nás, co bylo nebo je pro nového provinciála výzvou a co mu naopak přináší radost.

Pavle, vzpomínáš si ještě, co tě napadalo, když ses letos na začátku března dozvěděl, že tě otec generál Arturo Sosa jmenoval novým provinčním představeným českých jezuitů?

První věc, která mě napadla, byla: „To musí být nějaký omyl.“ Na dekretu od otce generála, který mi byl později zaslán, ovšem opravdu bylo moje jméno. Prvotní šok vystřídala naštěstí v následujících dnech útěcha z toho, že mě v tom Bůh nenechává a stále se stará. Povzbuzení jsem dostal skrze všechny, kteří mi nejrůznějšími způsoby vyjádřili svou podporu.

Dlouho jsi působil ve vysokoškolské pastoraci a postupně jsi mohl poznat všechna místa, kde jsme jako jezuité v Čechách aktivně zapojeni do práce s univerzitními studenty – Olomouc, Brno a Prahu. Jak tuto pastorační službu zpětně hodnotíš?

Je to privilegovaný apoštolát, který už dávno do jisté míry uskutečňuje synodální cestu církve. Zahrnuje spolupráci s angažovanými vysokoškoláky, kteří se přímo podílejí na budování společenství církve. Navíc se tak daří vytvářet otevřené prostředí, ve kterém hledající mohou nacházet svou cestu k Bohu.

Naposledy jsi působil jako asistent britského novicmistra a jako studentský kaplan na univerzitě v Birminghamu. Jak hodnotíš tuto zkušenost?

Beru ji jako velké požehnání a přínos. Zvláště zkušenost mezinárodního Tovaryšstva, které přes hranice jednotlivých provincií spojuje jezuitu v jednom poslání – v tomto případě v poslání formovat novice v jednom ze stěžejních evropských noviciátů a pomáhat jim rozlišit své povolání. Zdá se, že za posledních pět let tato nadnárodní spolupráce v Birminghamu vynesla na světlo řadu pozitivního z našich odlišných kultur a také podtrhuje sílu a účinnost týmové práce. Obdobně mezinárodní katolické společenství studentů na kampusu univerzity v Birminghamu je živým a dynamickým elementem, respektovaným našimi kolegy a přáteli z jiných církví a náboženství.

Mohl bys dát nějaké konkrétní příklady, čím mezinárodní katolické společenství na tamější univerzitě žije?

Středem života tohoto společenství je oslava eucharistie – koná se v neděli ráno a večer, ale také v pátek večer. Po hlavní nedělní studentské bohoslužbě organizuje Katolická komunita (obdoba našeho Vysokoškolského katolického hnutí) společnou večeři. Zúčastní se jí někdy až 50 studentů. Následuje obvykle program v podobě her, přednášek hostů, tanečních večerů, ekumenických nebo mezináboženských setkání.

V úterky si společenství organizuje akci zvanou „*Prayer and pub*“ (Modlitba a hospoda), což je společná modlitba růžence, po níž se jde na pivo. Po pátečních večerních mších jsou katechetická setkání s diskuzemi o víře, které také zajišťovali radní Katolické komunity a kterých se účastnili i naši katechumeni a biřmovanci v rámci své přípravy na iniciační svátosti. Kromě toho patřily k životu tohoto společenství také občasná výlety do přírody, diskuzní večery nebo výtvarné workshopy, ale také různé další aktivity v rámci družby s katolickými komunitami z blízkých univerzitních měst.

Jak vnímáš jako někdo, kdo poměrně dlouho působil v zahraničí a získal větší odstup, situaci v české jezuitské provincii?

I když naše provincie čítá méně než 40 jezuitů, myslím si, že má svůj potenciál a že je dostatečně životaschopná. V posledních letech nám do noviciátu v Birminghamu vstoupilo několik kandidátů. Dva jsou nyní v prvním ročníku, dva ve druhém. Také to nám dává důvod k naději.

Když se ohlédneš za těmi prvními měsíci ve funkci provinciála, co ti táhne hlavou?

Na osobní rovině pociťuji, že začátky v úřadu provinciála jsou zkušeností, na kterou se nelze dostatečně připravit. Je to dobrodružství a krok do neznáma – každý den přináší mnoho nových, nečekaných úkolů. Důležité je setkávat se s lidmi, hledat neprobádané cesty a řešení nebo společně reflektovat nad tím, co je už za námi. Na rovině celé provincie pozoruji jak úsilí jejích členů konstruktivně řešit problémy, s nimiž se potýkáme, ale také touhu budovat něco nového. Zároveň vnímám, nakolik jim přináší radost nejrůznější formy apoštolské služby, kterým se věnují.

Hned na začátku svého působení v roli představeného jsi musel řešit situaci v Olomouci. Mohl bys trochu přiblížit našim čtenářům, co tě k tomu vedlo?

Příčinou byla situace v olomouckém Centru Aletti, jehož spiritualita začala vzbuzovat řadu otázek. Zároveň členové tamějšího společenství zasahovali nezdravým způsobem do vedení a rozhodování v provincii. Bylo třeba provést personální změny v případě jezuitů angažovaných v Centru Aletti. Teologická komise, kterou ustanovil olomoucký arcibiskup Mons. Josef Nuzík, nyní zkoumá otázky spojené s touto spiritualitou.

Další důležitou změnou byl odchod ze Svatého Hostýna. V polovině října došlo k předání správy tamního poutního místa arcidiecézi. Můžeš i k této změně říci pár slov?

Není jednoduché odcházet z místa, na kterém jezuité působili dlouhou dobu a které nám přirostlo k srdci. Zvláště když se ozývali mnozí, kteří si velmi cení práce jezuitů na tomto místě, a chtěli by, aby jezuité ve své činnosti pokračovali. Rozhodně jsme velmi vděční za to, že jsme na Svatém Hostýně mohli pracovat, za to, co jsme tomuto místu a lidem mohli dát a co oni dali nám. Jsme vděční všem, kteří tuto misi podporovali a dále podporují. Nicméně v životě naší provincie, vzhledem k našemu omezenému počtu jezuitů v České republice a vzhledem k dalšímu směřování provincie, musíme soustředit síly tam, kde vnímáme, že naše působení je více zapotřebí.

Můžeš se s námi podělit o nějakou vizi nebo linku, kterou bys rád v čele provincie nyní sledoval?

V posledních letech připravila provincie apoštolský plán, který nejenom stanovuje naše priority, ale je také pomocí k obnově duchovního života jednotlivých členů i komunit provincie. Byl bych velice rád, pokud by se nám ho v příštích letech podařilo důsledně převést do praxe.

Nový apoštolský plán, který zmiňuješ, byl nedávno schválen generálním představeným v Římě. Mohl bys ho v základních rysech představit?

Je to plán na období příštích osmi let, tedy na období mezi lety 2025 až 2033. V souladu s naším současným celořádkovým zaměřením tento plán blíže specifikuje poslání jezuitů v České republice jako poslání smíření s Bohem, mezi lidmi i se stvořením a poslání evangelizace v sekulárním prostředí. Toto poslání se odráží ve třech cílech – v ukazování cesty k Bohu skrze duchovní cvičení svatého Ignáce, v doprovázení mladých lidí a v hlásání evangelia lidem hledajícím zvláště v sekularizovaném prostředí velkých měst.

Prozradíš, jak by se měl tento apoštolský plán nyní postupně realizovat?

Zjednodušeně řečeno dvěma směry – dovnitř a ven. Dovnitř skrze obnovu našeho komunitního života, kde potřebujeme prohloubit náš společný život v komunitách, dát tomu dostatek času, aby mohlo probíhat sdílení na všech rovinách, zvláště hlubší duchovní sdílení a rozlišování. S obnovou komunitního života jde ruku v ruce i směr ven, a to prostřednictvím tzv. apoštolských platform, tedy místních týmů jezuitů, které mohou naplňovat výše zmíněné poslání a cíle apoštolského plánu. Týmy budou možné jen mezi jezuitu, kteří sdílí to, z čeho a čím žijí.

Měl bys na konci našeho rozhovoru nějaký vzkaz pro české jezuitu, ale také jejich přátele a spolupracovníky?

Rád bych vyjádřil vděčnost všem jezuitům, našim přátelům a spolupracovníkům za jejich nasazení pro Boží věc. A zvláště chci poděkovat všem, kteří nás podporují a podílí se spolu s námi na mnoha společných projektech a dílech, za jejich přízeň a trpělivost. S jistou mírou ironie musím konstatovat, že to nemají s námi jezuitu lehké...

Ptal se Jan Regner SJ

P. Pavel Bačo SJ se narodil v Brumově-Bylnici v roce 1974. Do jezuitského řádu vstoupil v roce 1992. Filozofii studoval v Mnichově, teologii v Dublinu a Londýně. Kněžské svěcení přijal 6. dubna 2002, poslední sliby složil 27. listopadu 2012 v Brně. Během svého působení v České republice se věnoval především vysokoškolské pastoraci, působil v Olomouci (2003–2011), Brně (2012–2016) a v Praze (2016–2020), kde se stal také rektorem kostela svatého Ignáce a superiorem pražské jezuitské komunity. V letech 2020–2025 působil v britském Birminghamu, kde se věnoval formaci noviců a pastorační službě mezi studenty *University of Birmingham*. Dekretem generálníhoho představeného ze dne 4. března 2025 byl jmenován českým provinciálem a úřadu se ujal na konci května 2025.

Naše „camino“

Po třech letech uspořádalo pražské VKH pěší pouť ke hrobu sv. Jakuba ve španělském Santiagu de Compostela. Skupina vysokoškoláků a mladých dospělých se na ni vypravila v doprovodu jezuity Pavla Bandoucha. Bezprostřední dojmy z pouti přibližuje následující článek, který je sestaven ze zkrácených deníkových zápisků jedné z účastnic.

Sobota 12. 7.

Vstávám docela pozdě, protože jsem se asi do jedné ráno loučila s možností pustit si film. Sháním poslední drobnosti a pak celej batoh vyprázdním a znovu zabalím, pro jistotu. Pak se rozloučím se všema v dosahu a máma mě zaveze na vlak. V Praze prší, celým tělem nasávám chlad do zásoby. Na letišti mi dojde, že už se fakt těším. Zase mám větší batoh než většina skupiny. Kuba popisuje, jak vážil každé kousek výbavy a po důkladné optimalizaci vyráží jen se dvěma a půl kily (nepočítáme-li spotřební zboží). Odlétáme s mírným zpožděním, ale pilot to stáhne a do Porta dorazíme v plánovaném čase. Isabelle nás čeká u metra. Nevím, jestli Portugalci taky říkají babičkám *nana*, ale k téhle paní se to hrozně hodí. Po lehké půlnoční svačince (jen tři chody a ovoce) jdeme na kutě.

Neděle 13. 7.

Do katedrály, kde máme sraz se zbytkem výpravy, jdeme přes vysokánskej

most, kterej projektoval Eiffel. Řeka už je mořsky modrá, těsně kolem nás projíždí soupravy místních metrottramvají. Katedrála s románskými okny. Mše, na jejímž konci kněz požehná všem poutníkům. A naše skupina už je konečně kompletní (Andy, Terezka, Terezka, Lupita, Tom, Kuba, Pavel, Pavel – jezuita, který nás doprovází, Karel, Vojta a já). Povinné foto před katedrálou, společný oběd – místní specialita *franchesina* je něco mezi hamburgerem a svíčkovou a je to první jídlo, k němuž bych bez váhání přiřadila větu „v síle tohoto pokrmu kráčel čtyřicet dní“. Nebo aspoň dva. Projdeme si město, zaujmou mě hrobky velikosti rodinného domku a kohouti jako okrasní ptáci v parku. Spát jdeme brzo, protože zítra (konečně!) vyrážíme.

Pondělí 14. 7.

V 7:00 jsme měli vycházet podle plánu, v 7:20 skutečně vycházíme. V počátečním nadšení šlapeme dost svižně. Během obědové pauzy nám Pavel

Poutníci v cíli cesty
před bazilikou sv. Jakuba
(Foto archiv účastníků poutě)

rozdá text, nad kterým budeme následující hodinu v tichosti meditovat. Je to úvod 12. kapitoly knihy Genesis, kde Hospodin vyzývá Abráma, aby se vydal na cestu. Vyjdi ze své země... Naše první *albergue* vypadá zvenku jako menší zámek a zevnitř jako galerie moderního umění. Vyklusávací procházka podél oceánu, společnými silami připravená obědovečeře, sprcha, první praní v umyvadle a spát.

Úterý 15. 7.

Chtěli jsme vyrazit brzo, ale snídaně, která je v ceně, se podává až od 7:30. Co se dá dělat, přece to jídlo nevyhodí. Po snídani se pomodlíme examen, důkladně se namažeme opalovákem a vyrazíme. Dnes meditujeme hned během první hodiny našeho putování, tentokrát o způsobech zvěstování Krista. Asi polovinu etapy kráčíme po dřevěných molech těsně vedle oceánu. Výhled je přímo povznášející. V druhé polovině dne si svá hříšná

těla ale uvědomujeme až příliš, včerejší čerstvost už je pryč a přivyknutí na jiný způsob trávení dne ještě daleko. Proto oceníme, že *albergue* stojí hned u kostela a na mši se nás dobelhá většina. Místní kněz velmi rád káže, homilii se mu do liturgie podaří nacpat asi pět. Naštěstí je doprovází výraznou gestikulací, takže i my portugalským nepolíbením pochytneme aspoň něco.

Středa 16. 7.

Moc se mi líbí procházet uličkami, které ještě spí. Tentokrát u toho rozjímám o modlitbě Otče náš. Dnes konečně jdeme i lesem, což naše otlačená chodidla kvitují s povděkem. Po dvou dnech, kdy jsme se pohybovali na úrovni moře, dnes taky poprvé stoupáme. I to ale nese dobré ovoce, protože se všichni vrháme do každého kostela, na který narazíme (a že jich je podél prastaré poutnické trasy požehnaně), a pokud v něm

jsou lavice, setrváme zde v modlitbách klidně dvacet minut. Nocujeme v areálu kláštera bosých karmelitánů, kde vyfasujeme jednorázová prostěradla, dvanáctilůžkový pokoj a navrch jednoho brazilského cyklistu. Chrápe tak strašně, že nás ani netíží svědomí z toho, že ho naše ranní vypravování pravděpodobně vzbudí kolem páté.

Čtvrtek 17. 7.

Město ještě spí, ve vyloženě dovolenkových uličkách v centru potkáváme jen pár poutníků, na předměstí sem tam někdo venčí psa. Docela dlouho kráčíme mezi kamennými zdmi zahrad, přes které přechují hustě olistěné větve. Hodí se to k dnešnímu textu o Jonášovi a ricinovém keři a (ne) oprávněném hněvu. Opět potkáváme oceán. Je odliv, tak chvíli skáčeme po odhalených obřích balvanech a snažíme se nerozšlapat moc mušlích kolonií. V našem posledním portugalském *albergue* nás čeká milé překvapení – večere od paní domácí. Bohužel jsme si zrovna dnes nakoupili asi tři kila masa a mražené zeleniny, ale Čech se přizpůsobí. Přidáme to na tabuli, zbytek si sbalíme na zítřejší svačinu.

Pátek 18. 7.

Mělo být chladněji, ale slunce docela praží. Pozdější zahájení dnešní etapy je znát. Rozjímáme o nevěřícím Tomáši a odpuštění. Poslední kilometry dnešní etapy se nekonečně táhnou. Překračujeme hraniční řeku a hodičkové ručičky poskakují z pěti na šest.

V Tui by se dal točit středověkej velkofilm. Místní katedrála je opravdu monumentální a v místním *albergue* je opravdu monumentální množství komárů. A paní v místní hospůdce se s námi domluvila i beze slov a za barem tančila na Spice Girls, ale to už s tím středověkem nesouvisí.

Sobota 19. 7.

Kvůli časovému posunu jdeme první dnešní úsek za úsvitu. Téma meditace zní „Bůh má jiná měřítka“ a výchozím textem je pár veršů z Knihy moudrosti. Pod každou pouliční lampou si přečtu jeden. Docela dlouho šlapeme podél silnice, únava už je dost znát, a navíc musíme spěchat, aby na nás v dalším *albergue* zbyly postele. Prostě trochu krize. Volné odpoledne fakt oceníme.

Neděle 20. 7.

Včera za úsvitu, dnes ještě za tmy. Večer Andy nadhodila otázku skutečného cíle naší cesty. Shodli jsme se, že je pro nás důležité jít společně, a tak se v té tmě navzájem hlídáme, dáváme pozor, aby ten za námi aspoň před zatačkou nebo na křižovatce bezpečně viděl naši siluetu. Myslím na pasáž z Letopisů Narnie, kdy Aslan za tmy a mlhy doprovází chlapce Šastu podél propasti. U nejbližšího nádraží se od nás odpojí Pavel, už od druhého dne má nohy plné puchýřů a jeden z nich se mu zanítil, tak se dnes sveze vlakem. Dostáváme se do hodně frekventované části *camina*. Večer se

na *albergue* seznamujeme s velkou skupinou poutníků z toledské farnosti, kteří nás pozvou na svou mši. Mají ji v klášteře, kde žila sestra Lucie z Fatimy. U dveří narazíme na mladou slovenskou sestru. Povídá nám o historii kláštera. Dnes nebude při examenu o Boží dotyk nouze.

Pondělí 21. 7.

Ráno trochu prší. Zažívám neútěchu, všechno a všichni mě štvou. Zlomí to až skupina (nepřeháním) 150 španělských středoškoláků, kterou se pokoušíme předběhnout. Na oběd radši poodejdeme kus od značené trasy, abychom měli klid. S nutellou je všechno lepší. Na *albergue* zase potkáme toledské farníky. Pak na ně narazíme i v místním kostele. Už nás vzali za své, přitáhnou si nás i na společnou fotku.

Úterý 22. 7.

Vstáváme tak pozdě, že nám do raního sdílečího kolečka zasáhne paní uklízečka. Je zvláštní, jak se nám posunulo vnímání vzdáleností – dnes nás čeká 20 km a zdá se nám to jako krátká procházka. Vyjdeme na pastviny za městem, vypadá to tu skoro jako u nás. Meditujeme o proměnění na hoře. Na oběd zastavíme u turistického odpočívadla u cesty. Vesele sdílíme jídlo, když vtom v zatáčce zahlédneme oblak zvířeného prachu... a čelo další mnohačetné skupiny školáků. Slova nejsou nutná – rychle se zvedáme a překotně balíme, abychom

davu utekli. Jeden z kolemjdoucích poutníků se na nás s pochopením zadívá a lakonicky poznamená: „*The walking death is coming.*“ Nocujeme v Padrónu, kam podle jedné z legend připlula loď s tělem sv. Jakuba. Podobně legendární je místní *albergue*, kde máme zdarma k dispozici kakao a croissanty.

Středa 23. 7.

Poslední den *camina*. Je nám z toho smutno. Neuplyne minuta, abychom nepotkali další poutníky. Jsme rádi, že Pavel jde zase s námi. Zastavujeme u kaple Marie Magdalény, odkud poprvé zahlédneme compostelskou katedrálu. Rozjímáme o posledním soudu, resp. o novém začátku. Trochu se vnitřně připravuju na to, že cílová destinace asi nepředčí cestu. Katedrála je krásná a majestátní, ale pochopitelně obsypaná lidmi. Mírné rozčarování vidím i na ostatních členech výpravy, ale ano – doputovali jsme sem! Na mši vyrážíme o hodinu dřív, abychom se do katedrály vešli. Je krásná i zevnitř, ale moc se mi nechce prohlížet si ji jako turista. Těším se, až začne mše. Narváno. Paní, která se nevybíravě vmáčkne na místo, co jsme drželi ostatním. Až k masu sloupaná kůže na patách britského poutníka přede mnou. Snaha modlit se skrze kamenné sloupy. Jezuitská modlitba v kapli. Poslednímu sdílečímu kolečku dominuje slovo vděčnost. Dokonáno jest.

Alžběta Lepková

Svědek víry Eduard Profittlich

V hlavním estonském městě Tallinnu se 6. září 2025 uskutečnilo blahorečení jezuity Eduarda Profittlicha (1890–1942). Tento svědek víry, který působil nejprve jako apoštolský administrátor a později jako arcibiskup v Tallinnu, zůstává v paměti křesťanského společenství díky své neúnavné pastorační práci, hluboké víře a odvážnému svědectví během bouřlivého období sovětské okupace.

Eduard Profittlich, rodák z Birresdorfu v Porýní, nejdříve vstoupil ve 22 letech do diecézního semináře, ale v roce 1913 „zaklepal na dveře“ noviciátu Tovaryšstva Ježíšova. Po následném studiu filozofie a teologie v Nizozemí svá studia zakončil v Krakově. Mezitím přijal v roce 1922 kněžské svěcení. Následně působil zejména v polském Opolí a dále v Hamburku. Německá provincie jezuitského řádu posléze vyslala Profittlicha v roce 1930 do Estonska, kde až do své smrti hrál vedoucí roli při rozvoji místní katolické církve, která byla oproti jiným křesťanským konfesím v menšině.

Arcibiskupem v Tallinnu

Dekretem Papežské komise pro Rusko byl Eduard Profittlich jmenován 11. května 1931 apoštolským administrátorem v této oblasti. O pět let později, 27. listopadu 1936, byl jmenován titulárním arcibiskupem *Hadriano-polis in Haemimonto* a o měsíc později v tallinnském kostele sv. Petra

a Pavla vysvěcen na biskupa. Jako heslo si zvolil sousloví „Víra a pokoj“. Díky Profittlichově obětavé práci dosáhla pastorační činnost katolické církve v Estonsku nové úrovně. Lze říci, že její plody v tamní církvi přetrvávají dodnes.

Na konci 30. let 20. století se politická situace v celé Evropě vyostřila a v estonské domácí politice došlo ke znatelnému oslabení demokracie. V roce 1939 byl navíc mezi zeměmi vedenými Stalinem a Hitlerem podepsán pakt Molotov–Ribbentrop, který mimo jiné vymezil sféry vlivu těchto diktátorů. V červnu 1940 Sovětský svaz obsadil Estonsko, což znamenalo nejen změnu politické situace jako takové, ale také zvýšený vliv komunistů na činnost náboženských organizací a církví v této zemi. A to nevěstilo nic dobrého.

Na podzim roku 1940 se situace v Estonsku ještě více vyostřila. Profittlich proto musel rozlišit, zda bude lepší, pokud ze „Země Panny Marie“,

(Foto archiv)

jak bývá Estonsko nazýváno, odejde, nebo zůstane. To by samozřejmě obnášelo značná rizika. Profittlich se proto snažil celou věc vyřešit komunikací s Římem.

Apoštolský nuncius Orsenigo ho nakonec informoval o rozhodnutí papeže Pia XII.: Profittlichovi byl dán prostor ke svobodnému rozhodnutí, aby učinil, co považuje ve jménu Božím za nejlepší. Toto rozhodnutí však musí brát v úvahu blaho duší svěřených mu coby pastýře.

Rozhodnut zůstat

Profittlich si prostřednictvím modlitby a sebereflexy ujasnil, že zůstane se

svým lidem. Budoucnosti se postavil s velkou důvěrou a pevným přesvědčením. Rozhodl se také poslat znovu list do Říma, aby informoval Svatého otce o svém rozhodnutí, a požádal ho o požehnání. Současně informoval své příbuzné v Německu, že se rozhodl zůstat v Estonsku. V dopise jim napsal:

„I když budoucnost z lidského hlediska nevypadá příznivě, rozhodl jsem se zůstat. Koneckonců, je správné, aby pastýř byl se svým stádem a sdílel s ním jeho radosti i strasti. Musím říci, že i když mi trvalo několik týdnů, než jsem se k tomuto rozhodnutí odhodlal, neučinil jsem tak ze strachu nebo obav, ale s velkou radostí. A když bylo nakonec jasné, že musím zůstat, byla moje radost tak velká, že jsem s vděčností a radostí odříkal *Te Deum*. (...)“

Rád bych všem řekl, jak dobrý je k nám Bůh, když se mu zcela odevzdáme; jak šťastní můžeme být, když jsme ochotni dát vše Kristu – svou svobodu i svůj život. (...) Ať se stane cokoli, vím, že Bůh bude se mnou. Takže všechno bude v pořádku. Můj život a – pokud to tak má být – i moje smrt budou životem a smrtí pro Krista. (...) To by byl ten nejkrásnější konec mého života.“

V noci 27. června 1941 došlo k zatčení Profittlicha a k prohlídce jeho kanceláře, která se nacházela poblíž římskokatolického kostela na ulici Vene v Tallinnu. Na základě různých svědeckých výpovědí je známo, že

Profittlich požádal zatýkající policisty o možnost krátce se zastavit v katedrále sv. Petra a Pavla, aby se tam na chvíli pomodlil. Jeho žádost byla vyslyšena. Po krátké modlitbě, před oltářem, kde se dodnes scházejí katolíci, aby přijali svatě přijímání, začala cesta Božího služebníka Eduarda Profittlicha na Golgotu.

Umučen před popravou

Byl odvezen do věznice v Kirově, který se nachází asi 800 km od Moskvy. První výslech E. Profittlicha se konal v srpnu 1941. Všechny výslechy se konaly v noci a lze si představit, jaké morální a fyzické utrpení a strádání jeden z nástupců apoštolů snášel daleko od své diecéze, v sovětské vězeňské cele.

Výslechy probíhaly až do listopadu, kdy bylo vydáno soudní rozhodnutí proti Profittlichovi. Soudní komora Kirovské oblasti shledala vinu obžalovaného za prokázanou a potvrdila jeho podíl na napomáhání zakázané emigraci členů katolické církve a jeho protirevoluční činnost a agitaci v rámci církve. Verdikt byl krutý a nekompromisní: soud odsoudil Eduarda Profittlicha k trestu smrti zastřelením. Nespravedlivě odsouzený Profittlich však zemřel ve věznici v Kirově 22. února 1942, ještě předtím, než mohl být samotný trest vykonán.

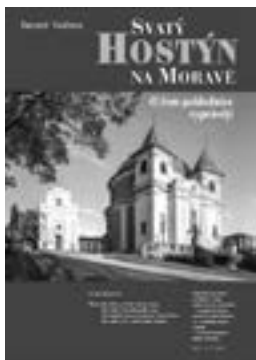
Profittlich nebyl jediným členem Tovaryštva Ježíšova, který se stal obětí útlaku katolické církve ze strany nacistů nebo komunistů. Z naší české

provincie můžeme zmínit především Adolfa Kajpra, který zemřel v Leopoldově v roce 1959, kam byl poslán komunistickým režimem. Už během 2. světové války prošel koncentračními tábory Terezín, Mauthausen a Dachau. Podobně jako Eduard Profittlich je v současnosti na cestě k blahřečení, byť kanonický proces ještě stále není uzavřen.

Z dalších jezuitů, kteří se stali obětí pronásledování, můžeme jmenovat polské jezuitu Józefa Czempieła a Władislava Gurgacze, kteří zaplatili cenu nejvyšší, nebo ruského jezuitu Viktora Novikova a Waltera Ciszeka, pocházejícího z USA, kteří byli vězněni sovětským režimem v gulazích. Všichni tito muži dosvědčili víru v Krista svými životy a mohou tak pro nás být příklady těch, kdo křesťanskou víru dokázali žít i v krajních podmínkách.

Redakčně zpracoval Pavel Band'ouch SJ

Hostýn na pohlednicích

Jaromír Vaňhara
**Svatý Hostýn na Moravě.
 O čem pohlednice vyprávějí.**

Nakladatelství RK, Liberec 2025, 368 s.
 ISBN 978-80-87100-59-2

Zasílání poštovních pohlednic z návštěvy významných míst již v dnešní době nahradilo „postování“ vlastních fotek nebo videí na sociální síť. Přesto mohou i dnes pohlednice vyprávět příběh, který přesahuje jen jeden pozdrav z výletu – pokud jsou součástí sbírky. Právě takovou sbírku přináší kniha s pohlednicemi různě spjatými se Svatým Hostýnem. Autorem knihy i vlastníkem sbírky je Jaromír Vaňhara, emeritní profesor Masarykovy univerzity v Brně, který na knize pracoval od roku 2018. Zachované pohlednice ze Svatého Hostýna v knize ukazují, že

jsou cenným zdrojem historických informací a také dokladem proměny estetického cítění.

Základem knihy je vlastně jakýsi katalog pohlednic – proto se čtenář může krátce seznámit se základy filokartistiky, s počátky vzniku pohlednic, s technikami jejich výroby od litografie přes světlotisk, hlubotisk až po ofset a digitální fotografie. Představuje také první známé pohlednice Hostýna z konce 19. století a zahrnuje celou jejich produkci až do současnosti. V jednotlivých kapitolách jsou pohlednice roztržiděné podle námětů a témat, které zobrazují – např. jak se proměňovala podoba baziliky, hostýnské rozhledny nebo poutních domů, nebo zachycují významné pouti a návštěvy vzácných osobností – císaře Františka Josefa I. a dalších. Pohlednice také přinášejí psané pozdravy konkrétních osobností spojených se Sv. Hostýnem, ať už to byli jezuité, církevní, nebo světské osobnosti.

Závěr knihy (doslov) je věnován popisu proměn svatohostýnského areálu po roce 1990, což je dokumentováno i fotograficky, zejména proměny z posledních let. Autor knihu vydal vlastním nákladem a není v běžné distribuci.

Petr Havlíček SJ

Zprávy

Praha

■ Na slavnost sv. Ignáce spustili čeští jezuité nové webové stránky, které mají také novou adresu www.jezuited.cz. Je možné se na ně dostat i ze staré adresy jesuit.cz, která na nové stránky automaticky přeměruje. Předchozí podoba jezuitského webu byla v provozu od roku 2006 a již neodpovídala současným požadavkům zejména na zobrazování v mobilních zařízeních.

Brno

■ Ve dnech od 7. do 10. srpna se v Brně uskutečnil desátý ročník festivalu Maraton hudby. Jedná se o čtyřdenní mezinárodní multižánrový hudební festival. V jeho rámci v jezuitském kostele Nanebevzetí Panny Marie zazněla 10. srpna odpoledne klasická varhanní hudba pod názvem „Nekonečné varhany“. Jejími interprety byli Hana Bartošová, Petr Kolař, Ondřej Mucha a Přemysl Kšica.

Hostýn

■ V neděli 12. října při bohoslužbě, kterou sloužil olomoucký arcibiskup Josef Nuzík, došlo k předání duchovní správy tohoto poutního místa do rukou arcidiecéze. Z rukou jezuitů převzali starost o poutní místo nový rektor kostela P. Jiří Kopriva a kaplan P. Bohumil Kundl. Dosavadní rektor kostela P. Ladislav Nosek SJ společně

s P. Milanem Glaserem SJ přešli do Olomouce jako kaplani akademické farnosti, P. Václav Ježík SJ přešel na Velehrad. Na Hostýně však dále zůstávají působit jako kaplani dva jezuité P. Jiří Kovář a P. Jiří Šolc.

Olomouc/Praha

■ Provinciál českých jezuitů Pavel Bačo vydal 4. srpna prohlášení, ve kterém upozornil na některé knižní tituly, které v posledních letech vydalo nakladatelství Refugium. Protože zcela nebo zčásti vycházejí z církví neschválených údajných soukromých zjevení, odňal některým z těchto titulů církevní schválení, které předtím obdržely od jeho předchůdce bez řádného cenzurního řízení.

Olomouc/Praha/Brno

■ Od posledního týdne v září obnovilo svoji činnost po prázdninách Vysockoškolské katolické hnutí. Slavnostní zahajovací bohoslužby se uskutečnily následovně: v Olomouci ve středu 24. září sloužil studentskou mši svatou v kostele Panny Marie Sněžné nuncius Jude Thaddeus Okolo; o týden později ve středu 1. října slavili pražští studenti zahajovací bohoslužbu v kostele svatého Ignáce; pro brněnské studenty pak sloužil mši svatou v úterý 7. října biskup Pavel Konzbul v katedrále na Petrově.

Velehrad

■ Na moravském poutním místě se ve dnech 14.–17. srpna konalo čtyřdenní setkání absolventů vysokých škol Absolventský Velehrad. Akce nabídla společné slavení eucharistie, přednášky, diskuze, workshopy i prostor pro ztišení. Letošní téma znělo „V rovnováze“. Do bohaté nabídky programu se zapojil také studentský kaplan z Prahy P. Petr Hruška SJ. Dopoledne 15. srpna seznámil zájemce s filmovými exerciciemi, 16. srpna měl připravené praktické uvedení do modlitby examen a 17. srpna pak modlitbou examen přímo doprovázel.

Vatikán

■ Papež Lev XIV. jmenoval 31. července P. Richarda D'Souzu SJ novým ředitelem Vatikánské observatoře. Pater D'Souza působí v observatoři od roku 2016 a nyní nahradil Br. Guye Consolmagna SJ, jehož mandát skončil v září 2025. Otec D'Souza pochází z oblasti Goa v Indii. Do Tovaryšstva vstoupil v roce 1996 a v roce 2011 byl vysvěcen na kněze. Má doktorát z astronomie se zvláštním zaměřením na výzkum fenoménu slučování galaxií a jeho vlivu na vlastnosti galaxií, jako je Mléčná dráha.

■ Papež Lev XIV. ocenil 25. srpna svědectví P. Andriuse Rudaminy, prvního litevského jezuitu v Indii. Učinil tak v telegramu zaslaném při příležitosti oslav 400. výročí jeho příjezdu do indické Goy roku 1625. Kromě Indie, kde jako kněz sloužil v klášterech, věznicích a nemocnicích, dále otec Ruda-

mina působil také v Číně, kde zemřel v roce 1631 na tuberkulózu. Papež v telegramu ocenil jeho odvahu a štědrost, se kterou šířil evangelium.

■ Kardinál Michael Czerny SJ představil ve čtvrtek 9. října v tiskovém sále Svatého stolce nový papežský dokument – apoštolskou exhortaci *Dilexi Te* (česky „Zamiloval jsem si tě“). Papež Lev XIV. v dokumentu nabádá k větší duchovní péči o ty, kdo jsou vytlačeni na okraj společnosti, ale také odsuzuje postoj, který z volného trhu činí modlu. Křesťané nesmí zavírat oči před chudými. Exhortaci papež podepsal 4. října, na svátek svatého Františka z Assisi, čímž symbolicky odkázal na předchozí pontifikát papeže Františka, který kladl důraz více na pastorační než na doktrinální otázky.

Řím

■ Během dnů Jubilea mládeže od 28. července do 3. srpna v Římě se síť Magis jezuitské středomořské provincie stala srdcem ignaciánské pohostinnosti pro tisíce poutníků z celého světa. Asi sto dobrovolníků ze čtyř zemí (Itálie, Rumunska, Albánie a Malty) společně s jezuitu ve formaci z mezinárodní koleje del Gesù se dali do služby ostatním poutníkům a nabídli nejen konkrétní pomoc a zázemí, ale také živé svědectví o ignaciánském povolání ke službě. Program probíhal převážně ve třech jezuitských kostelech v historickém centru Říma – v kostele del Gesù, v kostele sv. Ignáce z Loyoly a v kostele sv. Ondřeje na Quirinalu.

Řím/Slovensko

■ Profesor Papežského biblického institutu v Římě P. Peter Dubovský SJ byl 15. srpna jmenován prezidentem Mezinárodní organizace pro studium Starého zákona (*International Organization for the Study of the Old Testament*). Poprvé v historii se této funkce ujímá katolická akademická instituce a profesor Dubovský je prvním Slovákem na tomto postu. Peter Dubovský se stal prezidentem organizace na tříleté období.

Ružomberok

■ Při bohoslužbě v rámci 5. ročníku Dne ignaciánské rodiny v sobotu 16. srpna složil poslední řeholní sliby P. Jakub Garčár SJ. Na setkání, které se konalo na chatě v Trlenské dolině, dorazili jezuité z různých slovenských komunit, sestry z *Congregatio Jesu*, desítky ignaciánských společenství a další příznivci.

Sereď

■ Výstava s názvem „Cesta lásky a utrpení – příběh rodiny Munkových“ byla otevřena 8. září v prostorách Muzea holokaustu v Sereďi. Organizuje ji toto muzeum ve spolupráci se Slovenskou provincií Tovaryšstva Ježíšova. Výstava zachycuje život židovsko-křesťanské rodiny Munkových od 20. let minulého století až do roku 1945, kdy všichni zahynuli na území nacistického Německa.

Birmingham

■ Do prvního ročníku noviciátu nastoupili 28. srpna za českou provincii dva novicové – Štěpán Klír a Petr

Kozák. Celkem je v prvním ročníku tohoto mezinárodního noviciátu šest nováčků, z toho tři jsou z Francie a jeden z Austrálie. V sobotu 6. září pak skládali své první sliby na závěr dvouletého noviciátu slovenští novicové Samuel Gerčák a Ján Mahút. Spolu s nimi skládali sliby ještě novicové Clément Poret z Francie a Tim van de Veen z Holandska. Slavnost se konala v augustiniánském kostele Panny Marie v Birminghamu. Zúčastnil se jí také slovenský provinciál P. Jozef Šofranko spolu s britským provinciálem, francouzským provinciálem a holandským regionálním představeným.

Brusel

■ Dva nově jmenovaní evropští provinciálové se 11. září setkali s pracovníky Jezuitské konference evropských provinciálů (JCEP). Šlo o českého provinciála P. Pavla Bača SJ a provinciála evropské středomořské provincie P. Ronnyho Alessia SJ v doprovodu nově jmenovaného socia prezidenta JCEP P. Gonzala Villagrána SJ. V Bruselu se seznámili se všemi institucemi a díly, které evropské Tovaryšstvo v Bruselu spravuje – Kapli pro Evropu, Jezuitské evropské sociální centrum (JESC) – a také s týmem evropské Jezuitské služby uprchlíkům (JRS) a s koordinátorkou učitelů náboženství na evropských školách.

Lyon/Marseille

■ Setkání Evropských jezuitů ve formaci (EJIF) se konalo v Marseille a Lyonu od 1. do 20. srpna. Jeho první část tvořila zkušenost služby

a společného života v Marseille, druhá část spočívala v osmidenních duchovních cvičeních, která společně prožili v lyonském Centru spirituality *Le Châtelard*. Setkání bylo nese- no tématem „Společníci povolání ke společné službě“. Proto během první části setkání, která trvala asi deset dní, byli mladí jezuité rozděleni do čtyř skupin s následujícími úkoly: přípra- va duchovního příspěvku pro dobro- volníky v bazilice *Notre Dame de la Garde*, která je perlou Marseille, aby se mohli setkat s Bohem; předávání příspěvků připravených předchozího dne; pomoc Misionářkám lásky (Sest- rám Matky Terezy) v jejich vývařovně pro chudé a bezdomovce; vaření oběda a přijímání ostatních skupin po jejich dopolední službě. Kromě toho dvě nedělní dopoledne pomáhali v *Caffè St. Ferréol*, které poskytuje snídaně potřebným. Díky střídání těchto úkolů mohl každý účastník „ochutnat“ různé formy služby.

Lublaň

■ Slovinští jezuité si připomněli sté výročí exercičního domu sv. Igná- ce v Lublani. Postaven byl v letech 1924–1925 jako nejstarší exerciční dům ve Slovinsku. Je součástí kom- plexu jezuitských institucí v Lublani, kam patří ještě jezuitská rezidence, jezuitská kolej a kostel sv. Josefa. V rámci oslav 100. výročí požeh- nání exercičního domu a 15. výročí jeho obnovení navštívil Slovinsko ve dnech 19.–20. září otec generál Arturo Sosa SJ. Při této příležitosti si spolu

s dalšími jezuity, dobrovolníky, laic- kými spolupracovníky a členy jejich rodin prohlédl prostory domu.

Německo

■ Ve dnech 5.–12. října navštívil P. ge- nerál Arturo Sosa SJ jezuitu a jejich díla v Německu. Jeho návštěva se pojila se stým výročím jezuitských univerzit – teologické školy Sankt Georgen, založené r. 1926 v Nizozemí a po 2. světové válce přestěhované do Frankfurtu nad Mohanem, a Filozo- fické vysoké školy, která byla založe- na v roce 1925 v Pullachu a roku 1971 přesídlila do Mnichova. V Norimber- ku se otec generál zajímal o Centrum Ukama, založené v roce 2022, které se věnuje socioekologické transformaci. Centrum sdružuje lidi, kteří se anga- žují v otázkách životního prostředí, využívají spiritualitu jako zdroj posily pro klimatické aktivity a prosazují na- léhavé změny ve společnosti a politice.

Oscott

■ Od 25. do 28. července hostila *St Mary's College* v Oscottu ve Velké Británii festival WeBelieve, což je celostátní katolické setkání charak- terizované jako „festival katolického života“. Akce byla součástí širších oslav Jubilejního roku naděje a byla organizována mariánským sdruže- ním ve spolupráci s *Oscott College* a *Peter's House*. Na festivalu byla významně zastoupena jezuitská díla v Británii, včetně jezuitského centra spirituality *St Beuno's*, mobilní apli- kace *Pray As You Go* a jezuitské služ- by pro mladé dospělé.

Paříž

■ Dne 20. června papež Lev XIV. oficiálně potvrdil mučednictví jezuity P. Victora Dillarda spolu s dalšími 49 osobnostmi francouzského katolického odboje, kteří byli v roce 1943 vysláni do Německa v rámci Povinné pracovní služby (*Service du Travail Obligatoire*). Těchto 50 katolických mučedníků nacizmu bude brzy v Paříži blahořečeno. Mnozí zemřeli na následky věznění v koncentračních táborech, kam byli deportováni za organizování tajných katolických farností při pracovním nasazení v Německu. Mezi nimi bylo 33 mladých laiků – často členů hnutí JOC (Mladých křesťanských pracovníků) nebo francouzských skautů – a také seminaristé, řeholní novicové a několik kněží, včetně jezuity otce Victora Dillarda.

Polsko

■ Od 19. do 25. července se na různých místech po celém Polsku konaly ignaciánské aktivity pro mladé lidi ve věku od 18 do 35 let s názvem „Magis Polska 2025“. Účastníky byli především studenti z různých akademických skupin vedených jezuitou. Program začal tzv. experimenty, což jsou vícedenní workshopy, jejichž cílem je připravit účastníky na hluboký prožitek Boží přítomnosti „ve všech věcech“. Letos bylo připraveno šest workshopů, které proběhly v různých částech země, počínaje experimentem s jízdou na koni, plachtěním, jízdou na horském kole, ekologickými aktivitami a konče sociálním experimentem s bezdo-

movci ve varšavské čtvrti Praga spolu s Misionářkami lásky. Po pěti dnech různých experimentů dorazili účastníci do Lublinu, aby oslavili festival Magis. Hlavním zaměřením programu však bylo sdílení zkušeností z prožitých experimentů.

Portugalsko

■ Od 8. do 13. září se v Casa da Torre v portugalském Soutelu konalo evropské setkání Celosvětové sítě modlitby s papežem. Setkání se zúčastnilo přes čtyřicet národních ředitelů a koordinátorů z osmnácti zemí. Setkání se zúčastnili mezinárodní ředitel P. Cristóbal Fones SJ a jeho zástupce P. Miguel Pedro Melo SJ. Během následujících dnů se řešila klíčová témata pro posílení života a služby národních týmů. Diskutovalo se o roli národního ředitele a jeho týmu a hledaly se nástroje, jak doprovázet činnost modlitební sítě v každé zemi více zblízka a s větší účinností.

Quebec City

■ Jezuité působí v Quebecu již 400 let, což oslavili 26. září na svátek kanadských mučedníků (podle kanadského liturgického kalendáře). Při bohoslužbě v quebecké katedrále, které předsedal kardinál Gérald Lacroix, si připomněli příchod první jezuitů do Quebecu v roce 1625. Následující den se konala konference s názvem „400 let jezuitské misie v Quebecu: Víra, znalosti a navazování kontaktů od počátků Nové Francie“.

Jubilea

P. Petr Havlíček	Praha	25. 3.	20 let kněžství
P. Miroslav Herold	Olomouc	25. 3.	20 let kněžství

Srdečně blahopřejeme

Seznam podporovatelů od 21. července do 5. října 2025

Miloš Vích; Pavel Kahoun, Praha 4; Ing. Antonín Kazda; Libuše Prečová; dr. Věra Budilová; PhDr. Hana Topolánková, Praha 5; Petr Durna, MEngSc, Brno; Česká provincie Kongregace Dcer Božské Lásky, Opava; Česká provincie Kongregace Milosrdných sester sv. Vincence de Paul, Brno; Karel Dvorský; Josef Kratochvíla; Plíšková; manželé Basetovi; Václav Brich, Košátky; Vojtěch Mikyska; Bc. Miroslav Lev, Havířov 1.

Všem dárcům upřímně děkujeme

Bůh je zde přítomen, pojďme a klanějme se!

Aby radost z Jeho přítomnosti naplnila vaše srdce

o Vánocích i v novém roce 2026,

vám přeji jezuité

Foto na třetí straně obálky:
Detail vánočního betléma
v bazilice na Svatém Hostýně
(Foto Ladislav Nosek SJ)